

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Антоанета Ангелова Анчева

за

присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
научна област 8. Изкуства
професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
Национална Художествена Академия
Дисертационен труд на тема

**„СЕЦЕСИОНЪТ В ТВОРЧЕСТВОТО НА ИВАН МИЛЕВ И
ГУСТАВ КЛИМТ. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ“**

дисертант

Елена Михайлова Георгиева

Научен ръководител:

Проф. д-р Красимира Коева

Представените от дисертантката Елена Михайлова Георгиева материали по защита на дисертационния труд са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на НХА.

Представеният дисертационен труд „Сецесионът в творчеството на Иван Милев и Густав Климт. Сравнителен анализ“

е с общ обем от 220 страници и включва 165 страници основен текст (увод, изложение в 3 глави и заключение, както и приложения). След заключението следват 48 страници с биографична справка за Густав Климт и Иван Милев. Библиографията заема 7 страници и съдържа 182 цитирани източника (66 на кирилица и 53 на латиница). Отделно е

представено и приложение с илюстративен материал, включващо 88 илюстрации.

Като структура, както отбелязахме, изследването се състои от увод, три глави, заключение, биографична справка за разглежданите художници, чието творчество се анализира и библиография. В увода е обоснована актуалността на темата на дисертационния труд, уточнен е предметът, целта и задачите на изследването както и използваната методология и научен инструментариум. Уточнявайки, че след дебата за края на изкуството няма определен начин за разглеждането на произведенията на изкуството и че всичко може да бъде изкуство, докторантката насочва своето внимание към периода от края на 19 век, когато каноните на класицизма и салонното изкуство са поставени под съмнение и отречени от редица творчески обединения, едно от които е сецесионът. Посочвайки широката обхватност на течението, тя отбелязва и неговата поява и вписване в идейно-творческия климат у нас.

В структурно отношение дисертационният труд следва две основни, успоредни линии, анализиращи творчеството на Иван Милев и Густав Климт. Първа глава е посветена на сецесиона, на неговата поява, идеи и естетика, изяснява се терминологията. Въпреки че, сецесионът е европейско явление, идващо от европейските центрове на изкуството, у нас той носи своя специфика, повлияна от културно-историческата атмосфера на своето време и художествени традиции. Докторантката акцентува на спецификата на неговото развитие у нас, тъй като въпреки че се разпространява из цяла Европа, във всяка страна той носи своите регионални нюанси. Втора глава проследява в хронологичен порядък творчеството на Густав Климт и Иван Милев, анализират

се факторите, предопределили спецификата на стила, идейната и художествена атмосфера на времето. Сецесионът е стил, който е за радикални промени, но в същото време е открит за традицията и класиката. Той има своите предпоставки и духовно родство с източното изкуство, влиянието на японизма е много силно в края на 19 век в Европа, но в същото време се родее и с романтизма, и най-вече с прерафаелитите. Елена Георгиева аргументирано се спира на различните естетически теории и изследвания на чуждестранни и наши автори. В трета глава в съпоставка са разгледани отделни групи произведения на Густав Климт и Иван Милев

Дисертацията на Елена Георгиева представлява научно изследване, което в обхвaten вид разработва темата в нейния теоретичен план, като включва произведения на европейския и българския сецесион с акцент върху Густав Климт и Иван Милев.

Считам, че темата, която докторантката е разработила е дисертабилна, а изследването притежава подчертано приносен характер.

Дисертационният труд е опит да се анализира и осмисли една широкообхватна територия, каквато е сецесионът в неговата цялостна идейна, съдържателна и естетическа проекция, като в погледа на дисертантката са неговите двама големи представители – Густав Климт и Иван Милев. Още повече, че до този момент подобен сравнителен анализ на тяхното творчество не е правен.

Боравенето от страна на дисертантката с материята и съществуващата литература, показва много добрата ѝ информираност и подготовка.

Приносните елементи на дисертационния труд са проявени, най-общо казано, и в направения творчески анализ на Густав Климт и Иван Милев.

Приносен характер носи и анализът, който дисертантката прави на сецесионната стилистика в творчеството на двамата автори, потърсена е релацията между идеите и пластичните им решения, проследено е „изкристализирането“ на стилистиката на сецесиона.

Творчеството на Иван Милев е представено като органична част от интензивния художествен живот на фона на социо-културния и политически климат у нас през първите десетилетия на 20-ти век. Анализирани са „срещата“ на модерните европейски течения с българската средновековна художествена система от приложните изкуства и занаятите като поле за индивидуална интерпретация и възникване на специфични стилистичните особености и характеристики.

Докторантката извежда и защитава тезата за първостепенната роля на обмяната на идеи като отключващ механизъм на творческата креативност и потенциал. Изтъкната е ролята на международната изложбена активност на Виенския сецесион за влияние на течението. Защитава убедително мнението, че концепцията за противопоставяне на европейското и националното не е издържана. Въпреки че, получава вдъхновение и импулси от европейския сецесион, изкуството на Иван Милев е дълбоко искрено, самобитно и уникално.

Дисертантката представя свой поглед, тълкуване и анализ на процеси, автори и произведения, фокусирайки се върху индивидуалния им подход, стил, пластичен език и пр. При това, изследванията на творбите е многостранно, потърсена е връзката между идеята и структурата на произведението.

В своя труд докторантката добре борави с методологическия апарат и методологическите подходи на изследване. В края на

изследването са формулирани изводи и обобщения, които представят основните постигнати резултати.

Дисертационният труд на Елена Георгиева показва сериозна теоретична подготовка и информираност, демонстрира умело боравене с материала, познаване на съществуващата литература по проблема, привежда подходящи цитирания на произведения и пр. Изследването притежава подчертано приносен характер. Оценката ми за дисертационния труд, автореферата и научните приноси е положителна. Считаю, че той отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, ЗВО и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в НХА.

Като имам предвид всичко това, давам своята положителна оценка и убедено препоръчам на уважаваното Научно жури да присъди на Елена Михайлова Георгиева образователната и научна степен „доктор“.

09.05.2023 г.

проф. д-р Антоанета Анчева